

درسنامه

آموزش کامل مباحث آزمون علوم پایه دندان پزشکی
بر اساس رفرنس ۱۴۰۵

پروگنوز

دندان پزشکی ۱۴۰۵

تفصیلی
انگلی
فارسی

تألیف

دکتر پریسا رحیمی راد

مدیر تألیف

دکتر سحر امیریان

همکار گرامی؛

با سلام؛

کتاب حاضر با عنوان **پروگنوز علوم پایه دندانپزشکی ۱۴۰۵** حاصل کار گروهی و زحمات شبانه‌روزی جمعی از مولفین باتجربه و مسئولیت‌پذیر در حیطه‌ی تألیف و آموزش پزشکی است که سعی شده با بهترین کیفیت و به صورت خلاصه‌ای کامل در اختیار شما عزیزان قرار گیرد.

دغدغه‌ی اصلی تیم تألیف **پروگنوز** گردآوری مجموعه کتبی حتی‌الامکان بی‌نقص برای حصول بهترین نتیجه و البته ساده‌ترین و سریع‌ترین راه دستیابی به آن، در **آزمون علوم پایه** پیش رو بوده است تا داوطلبین محترم هر آنچه برای این امر نیاز دارند در اختیار داشته باشند.

با این همه کتاب حاضر و سایر کتب این مجموعه قطعاً خالی از نقص نخواهند بود و بنابراین از شما بزرگواران استعفا داریم تا با اشتراک‌گذاشتن این نکات در هر چه بهتر شدن محصول نهایی ما را همراهی بفرمایید.

با آرزوی موفقیت

دکتر سحر امیریان

بهار ۱۴۰۵

Artinteb.ir

قارچ

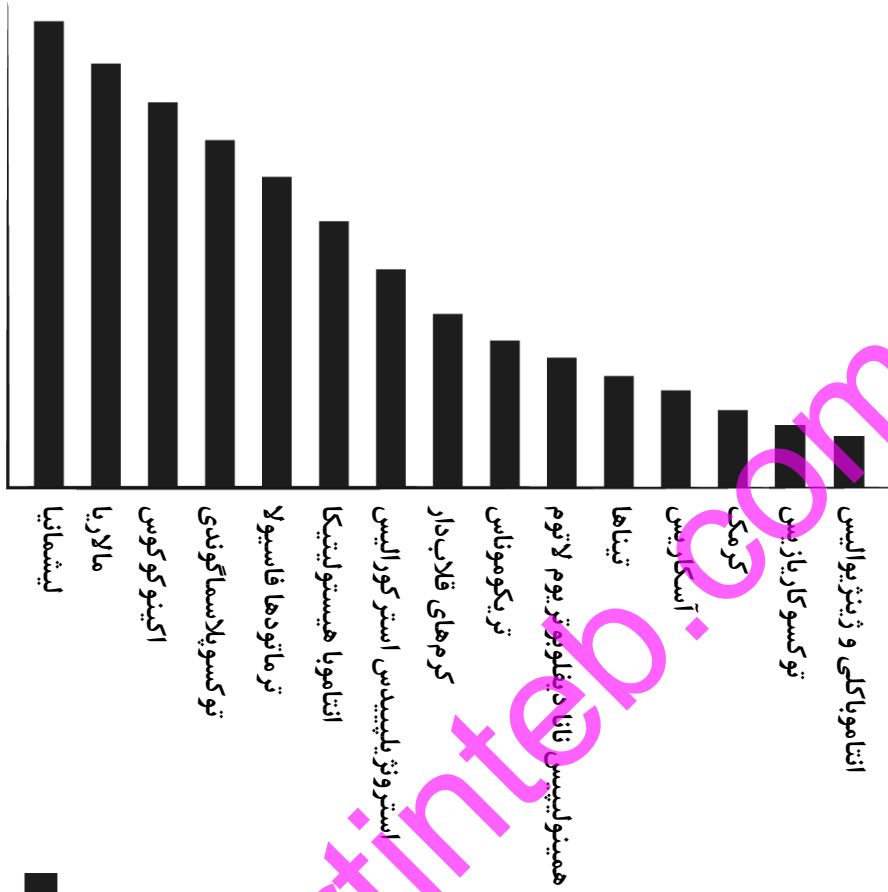
۱۸	کریپتوکوکوزیس	۱	فصل ۱: ویژگی قارچ‌ها و ساختمان آن‌ها
۱۹	آسپرژیلوزیس	۲	سؤالات برگزیده قارچ‌ها و ساختمان آن‌ها
۲۰	موکورمایکوزیس	۳	فصل ۲: قارچ‌های سطحی
۲۱	ژئوتریکوزیس	۳	عفونت‌های مالاسزیایی
۲۱	پنوموسیستیس	۴	Otomycosis
۲۱	هیستوپلاسمازیس	۵	Tinea nigra
۲۱	پاراوکسیدئومایکوزیس	۵	Piedra
۲۱	رینوسپوریديوز	۵	Mycotic keratitis
۲۲	سؤالات برگزیده قارچ احشایی	۵	Trichomycosis Axillaries
	انگل	۵	اریتراسما
۲۶	فصل ۶: انگل	۵	سؤالات برگزیده قارچ‌های سطحی
۲۶	ژیاردیا	۶	
۲۷	آنتاموباهیستولیتیکا	۸	فصل ۳: عفونت‌های قارچی جلدی
۲۷	نگلریا فاولری و اکانتاموبا	۸	کچلی سر
۲۸	تریکوموناس واژینالیس / تناکس / هومینیس	۸	کچلی ریش
۲۹	توکسوپلاسمایکوندی	۹	کچلی بدن
	ایزوسپورایی / بالانتیدیوم کلای / کریپتواسپوریديوم	۹	کچلی کشاله‌ران
۳۱-۳۲	پاروم هومینیس	۹	کچلی پا
۳۲	آنتاموبا کلی و آنتاموبا ژنثوالیس	۹	کچلی دست
۳۳	مالاریا	۹	کچلی ناخن
۳۴	لیشمانیا و تریپانوزوم	۹	سؤالات برگزیده عفونت‌های قارچی جلدی
۳۶	ترماتودها		
۳۷	فاسیولا هپاتیکا	۱۱	فصل ۴: عفونت‌های قارچی زیرجلدی
۳۷	متاگونیموس یوکرگاواپی	۱۱	مایستوما
	شیستوزوماها، دیکروسلیوم دندریتییکوم و	۱۲	اسپوروتریکوزیس
۳۸-۳۹	کلونورکیس سین سیس	۱۲	کروموبلاستوزیس
۴۰	هتروفیس هتروفیس و پاراگنیموس و سترمانی	۱۳	فک ناهنجار
۴۰	تنیا سارینتا و تنیا سولیوم	۱۳	سؤالات برگزیده عفونت‌های قارچی زیرجلدی
	اکینوکوکوس گرانولوزوس و اکینوکوکوس مولتی	۱۵	فصل ۵: قارچ احشایی
۴۱	لوکولاریس	۱۵	کاندیدا

فهرست مطالب

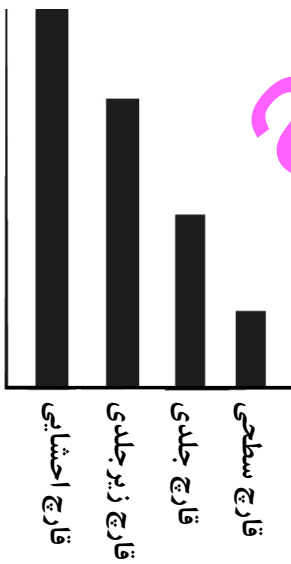
۴۵	تریکوريس تريکورا لواء	همينولييس نانا / ديفيلوبوتريم لاتوم / ديپليديوم
	تريشينلا اسپيراليس، تريکوسترونثيلوس اورينتاليس،	کينوم
۴۶	کرم‌های قلاب‌دار	۴۲
۴۹	سؤالات برگزيده انگل	۴۳
		۴۴
		۴۴
۶۵	سؤالات تشييتي	۴۵

artinteb.com

انگل شناسی

قارچ شناسی

فصل ۱: ویژگی قارچ‌ها و ساختمان آنها

۱. یوکاریوت هستند
۲. در غشای خود استرولی به نام ارگاسترول دارند.
۳. یک سلسله جداگانه در جانداران را به خود اختصاص می‌دهند.
۴. غشای حقیقی اطراف هسته دارند.
۵. اندامک‌های سیتوپلاسمی مثل بقیه یوکاریوت‌ها دارند.
۶. بین فاز دیپلوئیدی و هاپلوئیدی تغییر فاز می‌دهند.
۷. اجزای ساختمانی آنها شامل: یک دیواره، غشا، میکروتوبول، هسته، واکوئل، میتوکندری، شبکه آندوپلاسمی. قارچ‌ها دستگاه گلژی مشخصی ندارند.
۸. قارچ‌ها غیرمتحرکند و فتوسنتز نمی‌کنند و کلروپلاست ندارند. هتروتروفند
۹. قارچ‌ها دیواره گرم + دارند.
۱۰. قارچ‌ها اغلب هوازی اند اما فرم بی‌هوازی هم دارند.
۱۱. از آنجایی که فتوسنتز ندارد منبع کربن و نیتروژن آنها برای رشد گلوکز و نیتروژن مواد آلی است.

۱۲. تولید مثل قارچ‌ها:

$\left. \begin{array}{l} \checkmark \text{اوسپور} \\ \checkmark \text{زیگوسپور} \leftarrow \text{زیگومیست‌ها} \\ \checkmark \text{آسکوسپور} \leftarrow \text{آسکومیست‌ها} \\ \checkmark \text{بازیدیوسپور} \leftarrow \text{بازیدیومیست‌ها} \end{array} \right\} \text{A: جنسی}$	}	تولید مثل قارچ‌ها:
$\left. \begin{array}{l} \checkmark \text{جوانه زدن} \\ \checkmark \text{تقسیم دوتایی} \leftarrow \text{آرتروسپور} \\ \checkmark \text{خرد شدن} \leftarrow \text{کلامیدیوسپور} \\ \checkmark \text{اسپورانژیوسپور}^* \leftarrow \text{زیگومیست‌ها} \end{array} \right\} \text{B: غیرجنسی}$	}	

* اسپورانژیوسپور با این که اسپور است اما در تکثیر غیرجنسی نقش دارد.

۱۳. قارچ‌ها دیواره سلولی از جنس کمپلکس پلی‌ساکاریدی مثل کیتینی و مانان و گلوکان هستند.

۱۴. انواع قارچ‌ها براساس محل درگیری:

$\left. \begin{array}{l} \checkmark \text{سطحی} \\ \checkmark \text{جلدی} \\ \checkmark \text{زیرجلدی} \end{array} \right\}$	}	انواع قارچ‌ها براساس محل درگیری:

* گروه منحصر به فرد قارچ‌های فرصت‌طلب (سیستمیک و احشایی)

۱۵. قارچ‌های کامل قارچ‌هایی هستند که تولیدمثل جنسی دارند مثل زیگومیست‌ها، آسکومیست‌ها و بازیدیومیست‌ها و بقیه ناقص‌اند.

۱۶. قارچ‌ها ابتدا توسط آگرو آنزیم‌ها مواد غذایی را هضم می‌کنند و سپس بلع می‌کنند.

- شرایط بهینه برای رشد قارچ‌ها: قارچ‌ها نیاز به رطوبت بالا دارند.

- درجه حرارت مناسب در دو گروه از قارچ‌ها متفاوت است:

$\left. \begin{array}{l} 1 - \text{ساپروفیت (خاک دوست): 22-27} \\ 2 - \text{پاتوژن (آسیب‌رسان به بدن انسان): 37}^{\circ} \end{array} \right\}$	}	درجه حرارت مناسب در دو گروه از قارچ‌ها متفاوت است:
- PH مناسب:

$\left. \begin{array}{l} \text{A: ساپروفیت: } 5/6 \\ \text{B: پاتوژن‌ها: } 7/4 \end{array} \right\}$	}	PH مناسب:

* پاتوژن‌ها در شرایط بدن انسان رشد بهینه دارند یعنی $PH=7.4$ و دمای 37°

سؤالات برگزیده ویژگی قارچها و ساقتمان آنها

- ۱- کدام یک از موارد زیر مشخصه ی قارچها است؟
 الف) دیواره ی سلولی متشکل از گلوکان و کلروفیل است.
 ب) تقسیم دوتایی در قارچهای رشتهای متداول است.
 ج) قارچها تنها به روش غیرجنسی تکثیر می کنند.
 د) غشای سیتوپلاسمی حاوی ارگوسترول است.
 پاسخ: غشای قارچها حاوی استرولی به نام ارگاسترول است. از ترکیبات غشای سیتوپلاسمی قارچها و اندام هدف داروهای ازولی است. قارچها تولیدمثل جنسی نیز دارند. اسپورها واحد تولید مثل جنسی هستند و در قارچها کلروفیل نداریم.

پاسخ: د)

- ۲- به ترتیب منبع اصلی کربوهیدرات و نیتروژن، جهت رشد و نمو قارچها کدام است؟
 الف) گلوکز نیتروژن موجود در هوا
 ب) فروکتوز نیتروژن موجود در هوا-
 ج) گلوکز نیتروژن موجود در مواد آلی
 د) فروکتوز نیتروژن موجود در مواد آلی
 پاسخ: قارچها هتروتروف هستند. قارچها چون کلروفیل ندارند هتروتروف هستند و گلوکز ماده قندی اصلی باری قارچها می باشد و نیتروژن مورد نیاز را برخلاف اکسیژن نمی توانند از هوا جذب کنند و از مواد آلی به دست می آورند.

پاسخ: ج)

- ۳- کدام در غشای قارچ وجود دارد؟
 الف) کینین
 ب) کیتوزان
 ج) ارگوستروال
 د) گلئکان
 پاسخ: گلوکان در دیواره سلول است.

پاسخ: ج)

فصل ۶: انگل

* ژیا ردیا

ژیا ردیا لامبلیا
(ژیا ردیا اینستینالیس)

- ویژگی: تک یاخته تاشکدار، دیسک‌های چسبنده به بافت پوششی روده، بدون تهاجمی.
- انواع بیماری: کیست‌های دفعی از فرد آلوده (بین انسان مدفوعی - دهانی) حاوی انتقال مادرزادی.
- مکانیسم بیماری زایی:
  - ✓ چسبیدن و از بین رفتن پرزهای روده (سوء جذب)
  - ✓ تجزیه املاح صفراوی و اختلال در لیپاز پانکراس.
- تکثیر: در دئودنوم - در کودکان باعث اسهال سوء جذب و کاهش وزن طولانی مدت.
- ژیا ردیا باعث بیماری گوارشی غیر تهاجمی بدون اسهال خونی می‌شود و حاوی علائم و ویژگی‌های زیر می‌باشد:
  - اسهال چرب در نتیجه عدم جذب کامل چربی (سوء جذب ویتامین‌های محلول در چربی (آ) یا آ ویتامین
  - کوله سیستیت یا التهاب مجاری صفراوی
  - عدم تحمل لاکتوز
  - در حالت مزمن یرقان، کاهش وزن شدید، شکم درد و نفخ

* علائم ژیا ردیا در افرادی که نقص یا ضعف ایمنی دارند شدیدتر است. مثل: ایدز، مصرف داروهای سرکوب‌گر ایمنی، افرادی که به صورت مادرزادی کمتری تولید می‌کنند.

* درمان: مترونیدازول

- اسهال چرب و آویتامیناز
- عدم تحمل لاکتوز
- التهاب مجاری صفراوی
- مترونیدازول
- مدفوع دهانی
- انتقال مادرزادی
- بیماری مزمن در کودکان

کلیدواژه‌های ژیا ردیا

آسکاریس	سندرم لوفلز: مربوط به مهاجرت ریوی با علائمی مثل: سرفه، برونکوپنومونی، تب ائوزینوفیلی، مشاهده کریستال شارکوت لیدن و... شایع ترین عامل انسداد روده در کودکان و از طریق تماس با خاک بیشتر منتقل می گردد	داروهای ضدنematod مثل: آلبندازول، مبندازول و....
توکسوکاریازیس	چشمی: با رتینوبلاستوما گاهها اشتباه گرفته می شود. (پزشکی شهرپور ۹۴ سؤال بوده) Ig های احشایی: درگیری مغز، کبد، ریه و شامل تب، ائوزینوفیلی، هیپاتومگالی، افزایش خون (نکته پرتکرار) کبدی توسط مرحله ی لاروی این کرم	
کرمک	خارش شدید شبانه مقعد (گفتم چرا) + بی اشتها + دندون قروچه + کاهش وزن + شب ادراری + واژینیت یا عفونت ادراری در دختر بچه ها	داروی انتخابی مبندازول یا پیرانتل پاموات + کوتاهی ناخن ها + رعایت نکات بهداشتی + درمان همه ی اعضای خانواده + نقش پررنگ در آپاندیسیت (مهم)
تریکوریس تریکورا	درد ربع تحتانی راست شکم، دیسانتری آمیبی، یبوست، بیرون زدگی رکتوم (پرولاپس رکتوم)، کاهش وزن	آلبندازول، مبندازول، تیابندازول

سؤالات برگزیده انگل

* ژیا ردیا

۱- اسهال، سوءجذب و کاهش وزن در کودکان از علائم ابتلای طولانی مدت به کدام بیماری انگلی است؟

(دندانپزشکی اسفند ۹۵ - قطب همدان)

الف) آمیبیاز   ب) ژیا ردیوز   ج) تریکومونیاز   د) کالآزار

پاسخ: این علایم از ژیا ردیا هستند که نوزاد سو جذب چربی دارد. چرا که انگل ژیا ردیا توانایی تجزیه املاح صفراوی داشته و باعث ایجاد اسهال چرب و سوءجذب می شود. از جمله کمبود ویتامین های محلول در چربی به ویژه A. این بیماری از طریق کارکنان مراکز تغذیه هم منتقل می شود.

پاسخ: ب)

۲- شایع ترین بیماری انگلی در ایران کدام است؟

(شهرپور ۱۴۰۳)

الف) HYdatioidosis   ب) leshmaniasis   ج) teniasis   د) giardiasis

پاسخ: این نوع انگل شایع ترین است و باعث بیماری گوارشی می شود.

پاسخ: د)

سؤال تثبیتی کلیات انگل و قارچ

ویژگی قارچ‌ها و ساقتمان آنها

- ۱- کدامیک از موارد زیر در مورد ارگوسترول صادق است؟
 (الف) از ترکیبات غشای سیتوپلاسمی قارچ‌ها و اندام هدف داروهای آزولی است
 (ب) از ترکیبات دیواره‌ی سلولی و مؤثر در بیماریزایی قارچ است
 (ج) از ترکیبات هسته‌ی سلولی و اندام هدف داروهای آزولی است
 (د) از ترکیبات غشای سیتوپلاسمی قارچ‌ها و مؤثر در بیماریزایی قارچ است
- ۲- کدامیک از واحدهای تولیدمثلی زیر غیرجنسی است؟
 (الف) آرتروکوتیدی (ب) زیگوسپور (ج) بازیدیوسپور (د) آسکوسپور
- ۳- عبارت صحیح در مورد بیماری پیتیریازیس ورسیکالر انتخاب کنید؟
 (الف) عامل بیماری نوعی قارچ رشته‌ای است.
 (ب) بیماری در شرایط گرما و رطوبت شایع‌تر است.
 (ج) بیماری سبب ریزش موها می‌گردد.
 (د) بیماری در بچه‌ها نسبت به سایرین شایع است.
- ۴- میزان شیوع کدامیک از بیماری‌های قارچی زیر با شروع سن بلوغ افزایش می‌یابد؟
 (الف) کچلی سر (ب) تنیا ورسیکالر (ج) آسپرژیلوزیس (د) کریبتوکوکوزیس
- ۵- ضایعات ماکولی شکل در لایه‌ی شاخی پوست در اثر مخمرهای چربی دوست در کدام بیماری قارچی ایجاد می‌شود؟
 (الف) درماتوفیتوزیس (ب) تنیا ورسیکالر (ج) اریتراسما (د) تنیا نیگرا

سؤال	۱	۲	۳	۴	۵
پاسخ	الف	الف	ب	ب	ب
ارجاعات	ص ۱	ص ۱	ص ۳	ص ۳	ص ۳

عفونت‌های قارچ‌های جلدی

- ۱- Tinea cruris به کدام شکل بالینی درماتوفیتوزیس اشاره دارد؟
 (الف) کچلی کشاله‌ی ران (ب) کچلی بدن (ج) کچلی پا (د) کچلی سر
- ۲- کدام گزینه‌ی زیر شکل کلینیکی Tinea unguium است؟
 (الف) عفونت گوش خارجی ناشی از کاندیدا
 (ب) عفونت گوش خارجی ناشی از درماتوفیت
 (ج) عفونت ناخن ناشی از کاندیدا
 (د) عفونت ناخن ناشی از درماتوفیت
- ۳- کچلی کشاله‌ی ران با کدامیک از بیماری‌های زیر اشتباه می‌شود؟
 (الف) اریتراسما (ب) کاندیدیازیس (ج) درماتیت (حساسیت پوستی) (د) عرق سوز
- ۴- کدامیک از بیماری‌های قارچی زیر بیشتر در کودکان مشاهده می‌شود؟
 (الف) کچلی پا (Tinea pedis) (ب) کچلی بدن (Tinea corporis)